

PAPER – 201 SEM – III સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન-I : SOCIAL PSYCHOLOGY-I

UNIT I સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન નો પરિચય (INTRODUCTION OF SOCIAL PSYCHOLOGY)

વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ, કાર્યક્ષેત્ર,

પદ્ધતિઓ : નિરીક્ષણ, પ્રશ્નાવલી, મુલાકાત, પ્રયોગ. સમાજ મીતી

UNIT II જૂથ અને સામાજિક આંતરક્રિયા. (SOCIAL INTERACTION & GROUP)

જૂથ નો અર્થ, પ્રકારો.

સામાજિક આંતરક્રિયા નો અર્થ, પ્રકારો.

પદ્ધતિઓ : અભિસંધાન, અનુકરણ, સહાનુભુતી, સામાજિક અવરોધ, સૂચન, તાદાત્મ્ય, સામાજિક પ્રક્ષેપણ.

UNIT III મનોવલણો (ATTITUTDE)

અર્થ, વ્યાખ્યા, લક્ષણો, ઘડતર, પરિવર્તન, મનોવલણ માપન.

UNIT IV પૂર્વગ્રહ (PREJUDICE)

વ્યાખ્યા , અર્થ, સ્વરૂપ, ઘડતર, પરિણામો,

પૂર્વગ્રહ નિવારવાના ઉપાયો .

PAPER – 211 SEM – IV સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન-II : SOCIAL PSYCHOLOGY-II

UNIT I નેતૃત્વ (LEADERSHIP)

અર્થ, વ્યાખ્યા, સિદ્ધાંતો/ઉદભવ, ગુણ લક્ષણો , પ્રકારો, કાર્યો.

UNIT II લોકમત (PUBLIC OPINION)

અર્થ, સ્વરૂપ, ઘડતર, પરિવર્તન, માપન ની રીતો

UNIT III પ્રચાર (PROPAGANDA)

સ્વરૂપ, લક્ષણો, પ્રયુક્તિઓ, પ્રચારની અસરકારકતા, પ્રચાર સામે રક્ષણ.

UNIT IV વિચલિત વર્તન,અફવા, ફેડ,ફેશન અને ઘેલછા (DEVIANCE BEHAVIOUR, RUMORS, FAD,FASHION & CRAZES)

વિચલિત વર્તન નો અર્થ, પ્રકારો અને તેના કારણો.

અફવા નો અર્થ, અફવા અંગેનાં પ્રયોગો.

ફેડ, ફેશન અને ઘેલછા નો અર્થ, વ્યાખ્યા, લક્ષણો અને તેનાં કારણો.

સંદર્ભો : References :

1. Baron,R.A.Byrne D An Branscoarbe, N. R. Social Psychology, Delhi Pearson Education.
 2. સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન લે. વી. એસ. વણીકર, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
 3. સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન લે. બી.એ. પરીખ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
 4. સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન લે. સી. જમનાદાસ ની કંપની.
-

યુનિટ 1 : સામાજીકરણ ની પ્રક્રિયા (PROCESS OF SOCIALISATION)

સામાજીકરણ નો અર્થ

સામાજીક વિકાસની સમસ્યાઓ

સામાજીકરણ ના ક્ષેત્રો

અમલા કમલા , અન્ના, અને એવરોન નું બાળક.

યુનિટ 2 : ટોળાકીય વર્તન. : (MOB BEHAVIOUR)

અર્થ અને સ્વરૂપ ,

લક્ષણો, પ્રકારો,

ટોળાકીયવર્તનના સિદ્ધાંતો

યુનિટ 3 : પ્રત્યક્ષિકરણની પ્રક્રિયાઓ : (PROCESS OF PERCEPTION)

અર્થ, વ્યાખ્યા

પ્રત્યક્ષિકરણ માં સંગઠન ના નિયમો

આકૃતિ અને ભૂમિકા ,

પ્રત્યક્ષિકૃત સાતત્ય

ઊંડાઈ નું પ્રત્યક્ષિકરણ

યુનિટ 4 : ફ્રોઈડનો વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંત : (FREUDIAN THEORY OF PERSONALITY)

વ્યક્તિત્વના ઘટકો : ઇડ , ઈગો, સુપર ઈગો

વ્યક્તિત્વનું સ્વરૂપ: ચેતન, અર્ધ ચેતન, અચેતન.

વ્યક્તિત્વના (મનોજાતીય વીકાસના) તબક્કાઓ

સ્વપ્ન વિશ્લેષણ

યુનિટ 5 : પાશ્ચાત્ય અને ભારતીય મનોવિજ્ઞાન : (WESTERN & INDIAN PSYCHOLOGY)

ભારતીય સાહિત્યમાં મનોવૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટીએ સમસ્યાઓની ચર્ચા

મનનું સ્વરૂપ

પ્રત્યક્ષિકરણ

યુનિટ 6 : ફોરેન્સિક મનોવિજ્ઞાન : (FORENSIC PSYCHOLOGY)

અર્થ,

કાર્ય ક્ષેત્ર : કાનુન, જેલ, ગુનાખોરી, ગુનાશોધન

પડકારો

યુનિટ 1 : સ્વાસ્થ્ય વર્તન (HEALTH BEHAVIOUR)

અર્થ,

સ્વાસ્થ્ય વર્ધક વર્તન: Exercise, Diet, Weight control,

હેલ્થ મોડેલ્સ : Bio medical Model, Bio psycho social Model, Health belief Model.

યુનિટ 2 : પરા મનોવિજ્ઞાન, (PARAPSYCHOLOGY)

અતીન્દ્રિય જ્ઞાન (E.S.P.)

ટેલિપથી,

પુનર્જન્મ અને પુનઃજન્મ ,

ગર્ભ સંસ્કાર

યુનિટ 3: યોગ મનોવિજ્ઞાન (YOGA PSYCHOLOGY)

યોગ નો અર્થ,

ભારતીય સંસ્કૃતિમાં યોગનું સ્થાન,

શરીર ના સાત ચક્રો ,

અષ્ટાંગ યોગ ,

યોગની મનોશારીરિક અસરો.

યુનિટ 4 : માનવ વિકાસ ની પ્રક્રિયા (PROCESS OF HUMAN DEVELOPMENT)

સ્વરૂપ, વિકાસ અને પરિપક્વતા,

વિકાસને અસરકર્તા પરિબલો : જૈવીય, મનોવૈજ્ઞાનિક અને સામાજિક પરિબલો.

વિકાસનાં ઘટકો.

યુનિટ 5 : શિક્ષણમાં અક્ષમતા : (LEARNING DISABILITY)

અર્થ, લક્ષણો , કારણો.

પ્રકારો.

નિદાન અને ઉપચાર.

યુનિટ 6 : તણાવ (STRESS)

અર્થ, વ્યાખ્યા અને સ્વરૂપ ,

તણાવ અંગે ની માન્યતાઓ,

તણાવમાંથી રાહત મેળવવાની રીતો,

તણાવ વ્યવસ્થાપન.

સંદર્ભો : References :

1. Health Psychology, Dr. Mahipatsinh Chavda, Library book house, Ahmedabad.
2. Shelly Tailor (2003) 5th Ed. Mc Crow Hill, USA.
3. Hecker & Throve (2005) Introduction to clinical psychology, Pearson Edu. New Delhi.
4. S.L. Vaya, Forensic Psychology, (Gujarati)
5. Gregory R J. (2004). Psychological Testing, History, Principals and Applications. 4th Edition. Pearson Edu. Indian Reprint. New Delhi.
6. C T Morgan , Atkinson & Atkinson, Introduction to Psychology.
7. Sinha. J. 1958. Indian Psychology, Vol. I & II, 2ND Edi, Sinha Publication. Calcutta.
8. સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાન, અક્ષર પબ્લીકેશન, ડૉ. અરવિંદ શાહ.
9. વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાન, યુની ગ્રન્થ નિર્માણ બોર્ડ.
10. મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી કરણ, ભાગ 2: ગર્ગ પ્રકાશન, અમદાવાદ, ડૉ. અરવિંદ શાહ.
11. સામાજિક મનોવિજ્ઞાન લે. વી. એસ. વણીકર, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
12. સામાજિક મનોવિજ્ઞાન લે. બી.એ. પરીખ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
13. સામાજિક મનોવિજ્ઞાન લે. સી. જમનાદાસ ની કંપની.
14. મનોવિજ્ઞાનનાં સંપ્રદાયો અને સિદ્ધાંતો, લે. બી.એ. પરીખ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
15. વ્યક્તિત્વ ના સિદ્ધાંતો, ડૉ. કુસુમબેન ભટ્ટ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
16. પ્રગત સામાન્ય મનોવિજ્ઞાન, લે. સી. જમનાદાસ ની કંપની.
17. YOGA RAHASYA, (હિન્દી) BY Dr Kamakhya mathur & Dr. Bhanu Prakash Joshi, Standard Pub, New delhi. 2009.
18. યોગ સાધના અને યોગ ચિકિત્સા રહસ્ય, સ્વામી રામદેવ, દિવ્ય પ્રકાશન, 2005.
19. ભારતિય મનોવિજ્ઞાન, ભાણદેવ, અમૃત પ્રકાશન, ૨૦૦૩.
20. પરામનોવિજ્ઞાન (અતિન્દ્રિય માનસ), લે. પ્રા. વી. વી. અકોલકર. યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.